

EKONOMİ BÜLTENİ

T E M M U Z 2 0 2 5

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Şubesi

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

TEMMUZ AYI ÖZEL GÜNDEMİ

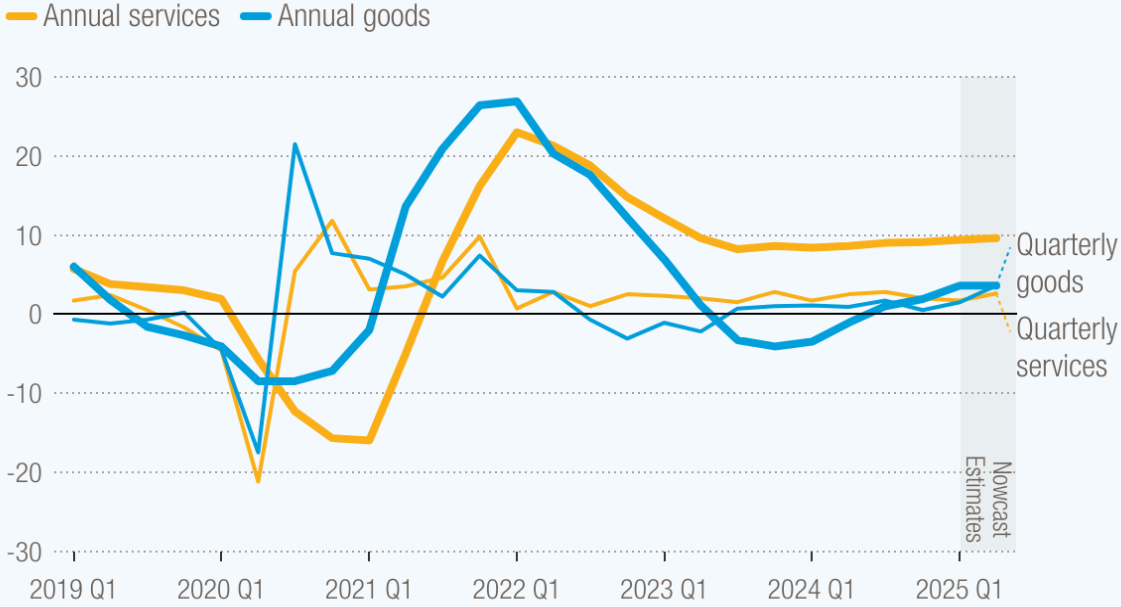
KÜRESEL TİCARET GÜNCELLEMESİ RAPORU

BM Ticaret ve Kalkınma Ajansı (UNCTAD) tarafından *Küresel Ticaret Güncellemesi Raporu*¹ yayımlandı. Rapor, küresel ticaretin, devam eden politika belirsizliği, jeopolitik gerilimler ve küresel büyümenin yavaşladığına dair işaretler nedeniyle 2025'in ikinci yarısında artan karşı rüzgarlarla karşı karşıya olduğu konusunda uyarıyor.

Global trade in goods and services remains strong in the first half of 2025

Annual and quarterly growth in the value of trade in goods and services, 2019–2025 Q1

Source: UN Trade and Development (UNCTAD) calculations based on national statistic and UNCTADstat.
Note: Quarterly growth is the quarter over quarter growth rate of seasonally adjusted values. Annual growth is calculated using a trade-weighted moving average over the past four quarters. Figures for Q1 2025 are estimates. Q2 2025 is a nowcast as of 17 June 2025.

Güncellemeye göre, küresel ticaret, daha yavaş bir büyüme temposuna rağmen 2025'in ilk yarısında tahmini 300 milyar dolar arttı. Bu büyüme özellikle gelişmiş ekonomilerdeki güçlü ithalat talebi ve sanayi mallarına olan yönelimle desteklendi. Küresel ticaret ilk çeyrekte yaklaşık %1,5 artarken, ikinci çeyrekte büyümenin %2'ye çıkması bekleniyor. Hizmet ticareti, son dört çeyrekte %9 artarak yıllık büyümenin ana motoru olmaya devam etti. Fiyat artışları, ticaret değerindeki genel artışa katkıda bulundu. Ticarete konu malların fiyatları ilk çeyrekte

¹ https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2025d5_en.pdf

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

hafif bir artış gösterdi ve ikinci çeyrekte de muhtemelen artmaya devam etti. Ticaret hacimleri ise sadece %1 arttı.

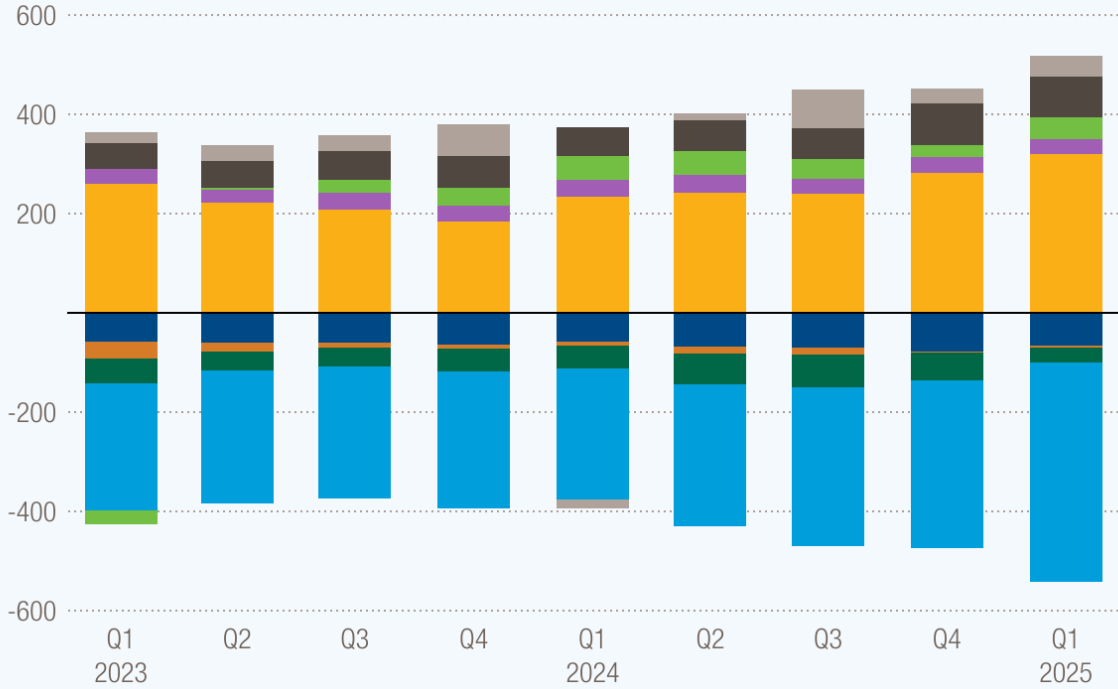
Gelişmiş ekonomiler, 2025'in ilk çeyreğinde gelişmekte olan ülkeleri geride bırakarak, Küresel Güney'i destekleyen son eğilimleri tersine çevirdi. Bu değişim, ABD ithalatındaki %14'lük ve Avrupa Birliği ihracatındaki %6'lık artıştan kaynaklandı. Buna karşılık, gelişmekte olan ülkelerde ithalat %2 düştü. Güney-Güney ticareti genel olarak durgunlaştı, ancak Afrika ihracatında %5, bölge içi ticaretinde ise yıllık bazda %16 artışla bu eğilimin tersine hareket etti.

Global trade imbalances widened in 2025

Trade balance in goods in billions of dollars, 2023–2025 Q1

China India Japan Russian Federation United Kingdom United States
European Union Other developed countries Other developing countries

Source: UN Trade and Development (UNCTAD) estimates based on national statistics.

Son dört çeyrekte küresel ticaret dengesizlikleri derinleşti; ABD daha büyük bir açık verirken, Çin ve Avrupa Birliği artan fazlalar kaydetti. ABD ile Çin (yıllık 360 milyar dolar

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

açık), AB (276 milyar dolar) ve Vietnam (116 milyar dolar) gibi kilit ortaklar arasındaki ikili farklar da açıldı.

Rapora göre, %10'luk bir temel oran ve çelik ve alüminyuma uygulanan ek vergiler de dahil olmak üzere yeni ABD tarifeleri, ticaretin parçalanma riskini artırdı. Misilleme tedbirleri şimdiye kadar sınırlı olsa da, yeni bir tek taraflı eylem dalgası, üçüncü ülkelere sıçrayarak tedarik zincirlerini istikrarsızlaştırarak gerginliği artırabilir. Yurtiçi sübvansiyonların ve içe dönük sanayi politikalarının da, özellikle stratejik ve ileri teknoloji sektörlerinde yoğunlaşması bekleniyor. Bu önlemler, derinlemesine entegre üretim ağlarını bozma ve bir segmentteki belirsizliğin diğerlerine de sıçrama riski taşıyor. Navlun endeksleri ise 2025 başındaki en düşük seviyelerden toparlandı, bölgesel entegrasyon güçleniyor ve hizmet ticareti güçlü büyümesini sürdürebilir.

Değerlendirmeye göre; en güçlü büyüme: **otomotiv ve elektronik** sektörlerinde yaşanırken, **enerji ve metal ürünleri** ihracatı fiyat bazlı artış yaşadı ve **tarım ve tekstil ürünleri** ihracatında büyüme sınırlı kaldı.

UNCTAD, 2025 yılının ikinci yarısında dayanıklılığın devam etmesinin "politik netliğe, jeoekonomik gelişmelere ve tedarik zincirinin uyarlanabilirliğine" bağlı olacağını belirtmektedir ve yılın ikinci yarısında büyümenin yavaşlayabileceği ile ilgili uyarılmaktadır. Ayrıca e-ticaret, dijital hizmetler ve düşük karbonlu ürünler ön plana çıkacak yeni ticaret kalemleri arasında görülmektedir.

Rapor, Türkiye açısından değerlendirildiğinde öne çıkan başlıklar şu şekilde;

- Türkiye, ABD ve AB pazarlarındaki büyümeden pozitif etkilenebilir.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

- Türkiye’de enerji, otomotiv yan sanayi, makine ve tekstil gibi sektörler ihracatını artırma potansiyeli taşımaktadır.
- Yeni tarife uygulamaları ve çevresel standartlara uyum süreci, Türkiye’nin rekabet gücünü doğrudan etkileyebilir. AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması’na (SKDM) uyum süreci, ihracatta sürdürülebilirlik gerekliliklerini zorunlu hale getirmiştir. Özellikle demir-çelik, çimento, alüminyum gibi sektörlerde karbon ayak izi takibi, emisyon raporlaması ve çevreci üretim konularında dönüşüm hızlanmaktadır. Bu dönüşümün yönetilebilmesi için hem kamu hem özel sektörün maliyet, teknoloji ve mevzuat açısından desteklenmesi gerekmektedir.
- Küresel ticaretin ikinci yarıda yavaşlaması, Türkiye’nin ihracatında ivme kaybı riskini artırmaktadır.
- Enerji fiyatlarındaki oynaklık, Türkiye gibi enerji ithalatçısı ülkeler açısından dış ticaret açığına olumsuz yansırabilir.
- Türkiye’nin: ihracat pazarlarını çeşitlendirmesi (örneğin Afrika, Latin Amerika gibi yeni pazarlara açılım), katma değerli ve sürdürülebilir üretimi artırması, dijitalleşme, yapay zekâ ve otomasyon yatırımlarına öncelik vermesi, yeşil dönüşüm uyum stratejilerini hızlandırması gerekmektedir.

UNCTAD’ın Temmuz 2025 değerlendirmesi, Türkiye’nin küresel ticaretteki konumunun güçlenmeye devam ettiğini, ancak bu avantajın korunabilmesi için çevresel uyum, teknolojik dönüşüm ve stratejik pazar planlaması gibi konuların öncelik haline getirilmesi gerektiğini göstermektedir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

- Amerika Merkez Bankası FED, politika faizini %4,25-%4,50 aralığında bıraktı. [Ayrıntılar...](#)
- ABD ISM imalat endeksi Temmuz'da aylık bazda 1,0 puan azalışla 48,0'a gerileyerek sektördeki olumsuz görünümün devam ettiğini gösterdi. [Ayrıntılar...](#)
- 27 Temmuz'da ABD ve Avrupa Birliği, büyük bir ticaret gerilimini önleyecek önemli bir anlaşmaya vardı. Bu çerçevede, çoğu AB ürününe uygulanacak olan tarife oranı %15'e çekildi, böylece daha önce tehdit edilen %30 oranından önemli bir esneme sağlandı. [Ayrıntılar...](#)
- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Yönetim Konseyi, temel faiz oranlarını değiştirmeyerek mevduat kolaylığını yüzde 2,00, ana refinansman operasyonlarını yüzde 2,15 ve marjinal borç verme kolaylığını yüzde 2,40 seviyesinde tuttu. [Ayrıntılar...](#)
- Euro Bölgesi Temmuz ayı imalat PMI 49,8 olarak kaydedildi. [Ayrıntılar...](#)
- Çin'de Temmuz ayına ilişkin nihai imalat sanayi PMI ilk okumanın 0,9 puan altında kalarak 49,5 seviyesinde kaydedildi ve eşik değerin altında kalarak imalat sektörüne ilişkin olumsuz bir görünüm sundu. [Ayrıntılar...](#)
- Uluslararası Para Fonu (IMF) Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Temmuz ayı güncellemesinde küresel belirsizliklerdeki sürekliliğe ve küresel ekonomideki kırılganlığa atıfta bulundu. Kuruluş, gümrük vergileri nedeniyle öne çekilen talebi ve finansal koşullardaki görece iyileşmeyi göz önünde bulundurarak 2025 ve 2026 yılları için küresel büyüme tahminlerini sırasıyla %3,0 ve %3,1 düzeylerine yukarı yönlü revize etti. Bununla beraber gümrük vergilerinin uzun dönemde küresel ticaret ve büyüme üzerinde baskı yaratabileceğini aktardı. IMF, küresel enflasyonun önümüzdeki dönemde düşeceğini, fakat ABD enflasyonunun hedeflenen düzeyin üzerinde kalacağını tahmin ediyor. [Ayrıntılar...](#)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

TÜRKİYE EKONOMİSİNE DAİR GELİŞMELER

- TÜİK yurt içinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre Nisan'da aylık bazda %3,2 gerileyen sanayi üretim endeksi Mayıs'ta %3,1 oranında arttı. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK temmuz ayına yönelik ekonomik güven endeksi verilerini açıkladı. Buna göre ekonomik güven endeksi haziran ayında 96,7 iken, temmuz ayında yüzde 0,4 oranında azalarak 96,3 değerini aldı. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK tüketici güven endeksi, Haziran ayında 85,1 iken Temmuz ayında %1,8 oranında azalarak 83,5 oldu. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK haziran ayına ilişkin 'İşgücü İstatistiklerini yayımladı. Buna göre, 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2025 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre 52 bin kişi artarak 3 milyon 47 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,2 puan artarak yüzde 8,6 seviyesinde gerçekleşti. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK'in açıkladığı verilere göre, sanayi üretimi 2025 yılının mayıs ayında aylık yüzde 3,1 ve yıllık yüzde 4,9 oranında arttı. [Ayrıntılar...](#)
- TÜİK'in açıkladığı verilere göre Temmuz ayında aylık enflasyon yüzde 2,06 olarak gerçekleşirken yıllık enflasyon yüzde 33,52 oldu. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB tarafından yayımlanan Piyasa Katılımcıları Anketi'nin Temmuz ayı yıllık enflasyon beklentisi 2025 sonu için sınırlı bir düşüşle %29,66 olurken, 2026 sonu için yatay seyrederek %20,41 düzeyinde kaldı. Katılımcıların bu yılsonu için USD/TL kuru beklentisi 43,72'ye yükseldi. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB politika faizini 300 baz puan düşürerek %46'dan %43'e, gecelik borç verme faizini %49'dan %46'ya, gecelik borçlanma faizini de %44,5'ten %41,5'e indirdi. [Ayrıntılar...](#)
- TCMB Temmuz ayına ilişkin mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre güven endeksi aylık bazda hizmet sektöründe %0,8, perakende ticaret sektöründe %0,5 oranında gerilerken, inşaat sektöründe %2,2 artış kaydetti. Aynı dönemde mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi art arda üçüncü ayında da 100 iyimserlik eşiğinin altında gerçekleşirken, mevsimsellikten arındırılmış kapasite kullanım oranı da aylık bazda 0,3 puan düşüşle %74,1 ile Ağustos 2020'den bu yana en düşük düzeyine geriledi. [Ayrıntılar...](#)
- TİM'in İhracat Pazar Monitörü'ne göre, haziran ayında küresel riskler ve talepteki zayıflama etkisini gösterdi. İhracat Talep Endeksi aylık bazda yüzde 0,6 düşüşle 99,8

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

puana inerken, Pazar Dayanıklılık Endeksi yüzde 0,3 gerileyerek 100,7 oldu. [Ayrıntılar...](#)

- ISO Türkiye imalat PMI Temmuz'da aylık bazda 0,8 puan azalarak 45,9 ile Ekim 2024'ten bu yana en düşük düzeyine indi. Böylece eşik değerin altındaki seyrini art arda 16. ayna taşıyan endeks, sektör faaliyetlerindeki zayıf görünümün sürdüğüne işaret etti. [Ayrıntılar...](#)
- Haziran ayı İstanbul Sanayi Odası Türkiye İhracat İklimi Endeksi 51,0 değerinde sabit kaldı. Türk imalatçılarının ihracat pazarlarında talep koşullarının ılımlı bir şekilde güçlenmeyi sürdürdüğüne işaret etti. [Ayrıntılar...](#)
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları Moody's ve Fitch Türkiye değerlendirmelerini yayımladı. Moody's, Türkiye'nin kredi notunu 1 kademe artışla "Ba3" seviyesine yükselterek Fitch ve S&P ile aynı kademeye getirdi. Moody's kredi notu görünümünü ise "durağan" olarak belirlerken, not artırımına gerekçe olarak para politikasındaki kararlılık, enflasyondaki düşüş ve azalan makroekonomik dengesizlikleri gösterdi. Öte yandan, Fitch ise yayımladığı değerlendirmesinde Türkiye'nin kredi notu ve görünümünü "BB-" ve "durağan" olarak teyit etti. [Ayrıntılar...](#)
- Uluslararası Para Fonu (IMF) Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Temmuz ayı güncellemesinde küresel belirsizliklerdeki sürekliliğe ve küresel ekonomideki kırılganlığa atıfta bulundu. Kuruluş, Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme tahminlerini 2025 için %2,7'den %3'e, 2026 için %3,2'den %3,3'e yükseltti. [Ayrıntılar...](#)
- Ticaret Bakanlığından alınan bir yazıda, Ticaret Müşavirleri ve Ataşeler görev yaptıkları ülkelerde ihracatımız açısından hedef olarak değerlendirilen sektörlerle yönelik Pazar Araştırması Raporları hazırlamakta olup 2025 yılı ilk yarısında hazırlanan ve ekte listelenen sektörel raporlara Bakanlık web adresinden erişim sağlanabildiği belirtilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- Ticaret Bakanlığından alınan bir yazıda; bilindiği üzere 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar, 23 Şubat 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 8191 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla güncellenmiş olup mezkûr Kararın 17'nci maddesinde TURQUALITY® destek programı kapsamına alınan şirketlerin/markaların hedef pazarlara yönelik faaliyetlerine ilişkin giderlerin her bir hedef pazar için 5 yıl süreyle destekleneceği, 11'inci maddesinde ise Birim Kira desteği kapsamında her bir ülke başına 4 yıl boyunca destek verileceği hükme bağlanmış, mezkur Kararın geçici 4'üncü maddesinde Uzak Ülkeler Stratejisi kapsamında bulunan 18 ülke ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üyesi ülkeler arasından Bakanlığımızca belirlenecek ülkelerde

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

TURQUALITY® desteği kapsamındaki hedef pazar süresi ile Birim Kira desteği kapsamındaki 4 yıllık sürenin bir defaya mahsus yeniden başlatılacağı düzenlenmiş ve 24.05.2024 tarihli ve 97161294 sayılı yazımızla Bakanlığımızın “İslam Ülkeleriyle İhracatı Geliştirme Stratejisi” göz önünde bulundurularak, yukarıda maruz sürelerin yeniden başlatılması uygulamasının İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler arasında yer alan Mısır, Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri’ne yönelik olarak uygulanmasının talimatlandırıldığı aktarılmaktadır. Bu defa; yine “İslam Ülkeleri ile İhracatı Geliştirme Stratejisi” göz önünde bulundurularak, hâlihazırda Mısır, Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri’ne yönelik olarak yukarıda maruz destek sürelerinin 23 Şubat 2024 tarihinden itibaren yeniden başlatıldığı uygulamaya, İİT üyesi ülkeler arasında yer alan Bahreyn, Kuveyt ve Umman ülkelerinin de eklenmesi hususu, Bakanlık Makamının 20.06.2025 tarihli ve 110538129 sayılı onayıyla uygun görüldüğü ifade edilmektedir. [Ayrıntılar...](#)

- Türkiye İhracatçılar Meclisi’nden (TİM) alınan bir yazıda, Türkiye’nin yenilenebilir enerji teknolojilerinde ihracat pazar payını artırmak ve sektörlerimizin küresel rekabet gücünü yükseltmek amacıyla TİM bünyesinde Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Çalışma Grubu kurulduğu hususu bildirilmektedir. Bu kapsamda, yenilenebilir enerji teknolojilerindeki güncel gelişmeleri değerlendirmek, rekabet avantajı sağlayabilecek alanları belirlemek ve yenilikçi çözümler geliştirmek amacıyla, 6 Mart 2025 tarihinde Dış Ticaret Kompleksi Konferans Salonu’nda Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Çalıştayı gerçekleştirilmiş olup, Çalıştay kapsamında hazırlanan Yenilenebilir Enerji Teknolojileri Çalıştayı sonuç raporunun hazırlandığı belirtilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Fırat Kalkınma Ajansı’ndan alınan bir yazıda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, Dünya Bankası finansmanıyla yürütülen Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm Projesi (SoGreen) kapsamında ilgili Ajans tarafından Yeşil ve Kapsayıcı Kalkınma Hibe Desteği Programının uygulamaya konulduğu belirtilmektedir. TRB1 Bölgesi’nde (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli) faaliyet gösteren mikro ve küçük ölçekli işletmeler, kooperatifler ve üretici birliklerinin yeşil dönüşüm yatırımlarını desteklemeyi amaçlayan program kapsamında, çevresel sürdürülebilirlik ve sosyal kapsayıcılık odağında geliştirilecek projelere 600.000 TL ile 2.000.000 TL arasında hibe desteği sağlanacağı aktarılmaktadır. Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminden (KAYS) çevrim içi olarak yapılacak proje başvuruları 14 Temmuz 2025 tarihinde başlayıp, 29 Ağustos 2025 tarihinde sona ereceği ifade edilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- Orta Anadolu İhracatçı (OAİB) Birlikleri’nden alınan bir yazıda, 16/10/2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat: 2006/7)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2021/09) marifetiyle Nohut (Garbanzos) (GTP:0713.20) ürününün İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesi’ne eklendiği ve mezkûr ürünle ilgili Ticaret Bakanlığından alınan muhtelif yazılar ile de, bu eşyanın ihracatının kayıt işlemlerinde OAİB’in koordinatör birlik olarak atandığı; kayıt işlemlerinin yalnızca OAİB tarafından gerçekleştirileceği belirtilmektedir. [Ayrıntılar...](#)
- T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü’nden alınan bir yazıda, tekstil, konfeksiyon, deri ve deri mamulleri sektöründe iştiغال eden firmaların dahilde işleme

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

izin belgesi (DİİB) başvuruları 2015/2 sayılı Tekstil, Konfeksiyon, Deri ve Deri Ürünlerine İlişkin Dahilde İşleme Rejimi Genelgesi çerçevesinde değerlendirildiği belirtilmektedir. Uygulamada yer alan hususların bilinirliğinin artırılmasını teminen, güncel ihtiyaçlar doğrultusunda mevzuat gözden geçirilmiş olup; mezkûr 2015/2 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılırken, yerine 2025/1 sayılı Tekstil, Konfeksiyon, Deri ve Deri Ürünlerine İlişkin Dahilde İşleme Rejimi Genelgesi'nin yürürlüğe konulduğu ifade edilmektedir. [Ayrıntılar...](#)

- “T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü Kobi Kümelenme Destekleri Daire Başkanlığı'ndan alınan bir yazıda, 5973 sayılı İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamında şirketlerin pazara giriş belgelerine ilişkin giderlerinin %50 oranında ve şirket başına yıllık 15.260.421 TL'ye kadar desteklendiği bildirilmektedir. Diğer taraftan, 5973 sayılı Karar çerçevesinde ihdas edilmiş olan Pazara Giriş Belgesi Desteğine İlişkin Genelge'nin “Destek kapsamındaki pazara giriş belgeleri listesinin belirlenmesi ve güncellenmesi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrası, “Destek kapsamındaki belgeler ile bunlara ilişkin hususlar EK-1/A ve EK 1/B - Başvuru İçin Gerekli Belgeler ve Başvuruda Dikkat Edilecek Hususlar ile Destek Kapsamındaki Pazara Giriş Belgeleri Listesi çerçevesinde Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenir.” hükmünü; aynı maddenin ikinci fıkrası ise “EK-1/B'ye belge/sertifika ve kurum/kuruluş ekleme/güncelleme talepleri şirketler tarafından DYS üzerinden üyesi oldukları İBGS'ye yapılır. İBGS'ler yapacakları ön değerlendirme sonrasında uygun görecekle talepleri, gerekçesi ve EK-1/B'de yer alması uygun görülen yeri ile DYS üzerinden Bakanlık'a (İhracat Genel Müdürlüğü) iletir. EK-1/B, gelen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda değerlendirilerek Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) güncellenir.” Hükmünün amir olduğu iletilmektedir. Bu kapsamda ve bahse konu hükümler çerçevesinde, şirketlerden gelen talepler doğrultusunda gerçekleştirilen değerlendirme sonucunda, söz konusu Genelge'nin “EK I/B Destek Kapsamındaki Pazara Giriş Belgeleri”ne eklenmesi uygun görülen belge, sertifika, kurum ve kuruluşlar, 10.04.2025 tarihli ve 111039805 sayılı Genel Müdürlük Makamı Onayı ile uygun görülmüş olup; revize EK I-B'nin ekte iletildiği ve ayrıca anılan ekin güncel haline Bakanlığımız resmi internet adresinden ulaşılabilirdiği ifade edilmektedir.” [Ayrıntılar...](#)
- Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 10020) ile fermuar imalatında kullanılmak üzere; adi metalden fermuar sürgüleri, monte dişli dar bant, pin, kutucuk ve diğer aksamlar için 2.500 tonluk tarife kontenjanı açıldı. Ayrıca, bazı kimyasal ürünler için de tarife kontenjanı belirlendi. Bu kontenjanlar kapsamında yapılacak ithalatta gümrük vergisi alınmayacak. Öte yandan, İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı da yayımlanarak yürürlüğe girdi. [Ayrıntılar...](#)
- İklim Kanunu kapsamında iklim değişikliğiyle mücadeleyi yasal altyapıya kavuşturacak olan düzenlemelerle 2053 net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi, sera gazı emisyonlarının azaltılması kapsamında bakanlıklara, Ulusal Katkı Beyanı ve strateji belgelerindeki eylemler çerçevesinde sorumluluklar verilecek. Mevzuata ve planlama araçlarına ilişkin hazırlama ve uyarlama yükümlülükleri ilgili kurum ve kuruluşlarca en

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

geç 31 Aralık 2027 tarihine kadar yerine getirilecek. Cumhurbaşkanı, bu süreyi bir yıla kadar uzatmaya yetkili olacak. [Ayrıntılar...](#)

- Yağlık Ayçiçeği Tohumu ve Ham Ayçiçeği Yağı İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 10100) ile 12 Ocak 2026 ile 31 Mayıs 2026 tarihleri arasında 1 milyon ton yağlık ayçiçeği tohumu ithalatı için yüzde 0 gümrük vergili tarife kontenjanı açıldı. Buna karşılık olarak 400 bin ton ham ayçiçeği yağı ithalatında ise yüzde 20 gümrük vergisi uygulanacak. Söz konusu tarife kontenjanı, İthalat Genel Müdürlüğü tarafından 1 Temmuz-30 Kasım döneminde, öncelikle yerli yağlık ayçiçeği tohumu alımı yapanlar ve ham veya rafine ayçiçeği yağı üreten sanayici firmalara dağıtılacak. Ayrıca, karar kapsamında yapılacak ithalat için Genel Müdürlük lisans düzenleyecek. Bu lisansların üçüncü kişilere devri mümkün olmayacak. [Ayrıntılar...](#)

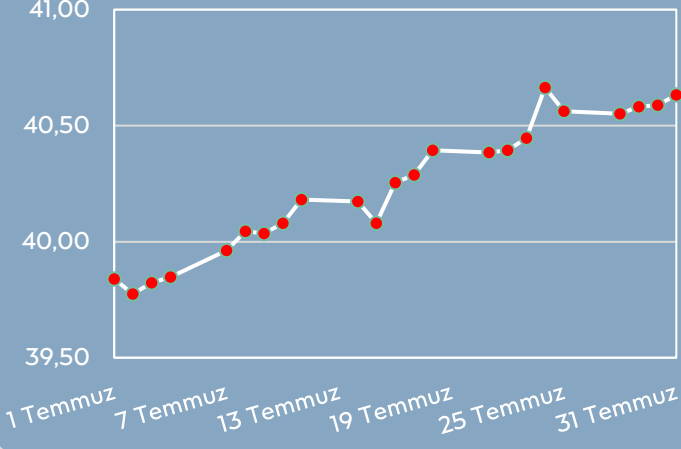
GÜNEYDOĞU ANADOLU
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

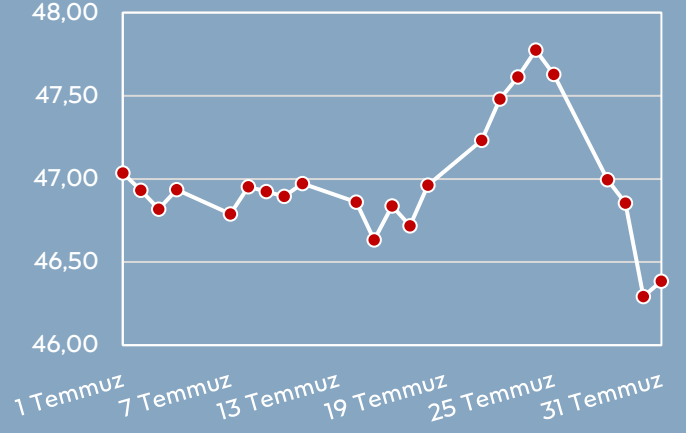
Temmuz 2025

DÖVİZ-EMTİA VE BİST GÖSTERGELERİ

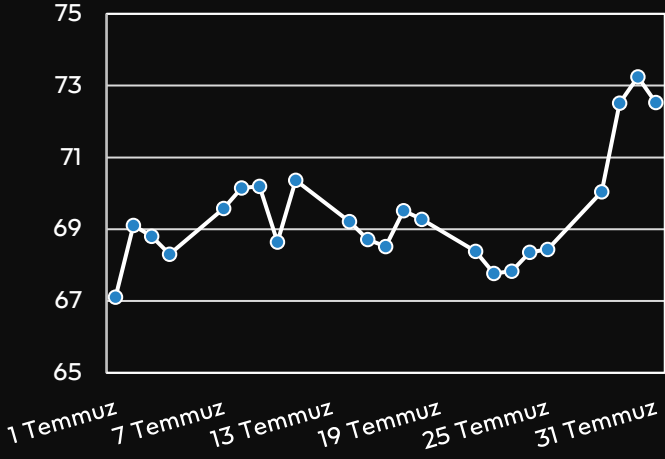
Dolar - TL

Euro - TL

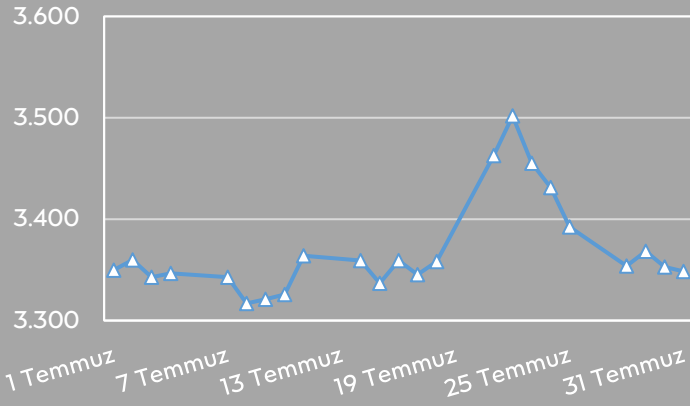
Brent Petrol/USD

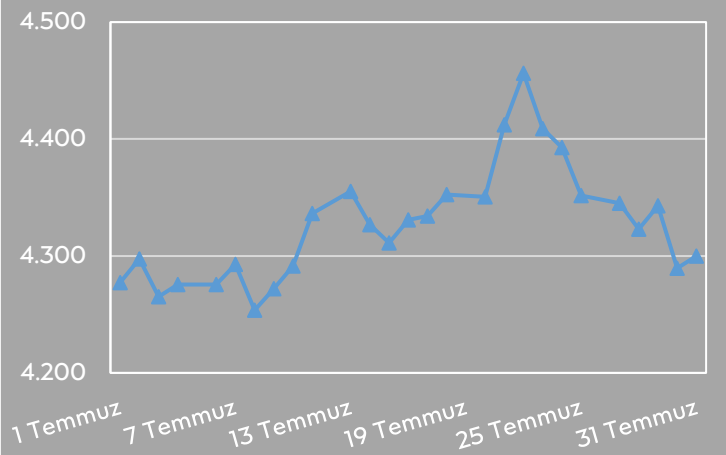
BİST 100 Endeksi

Ons Altın - USD

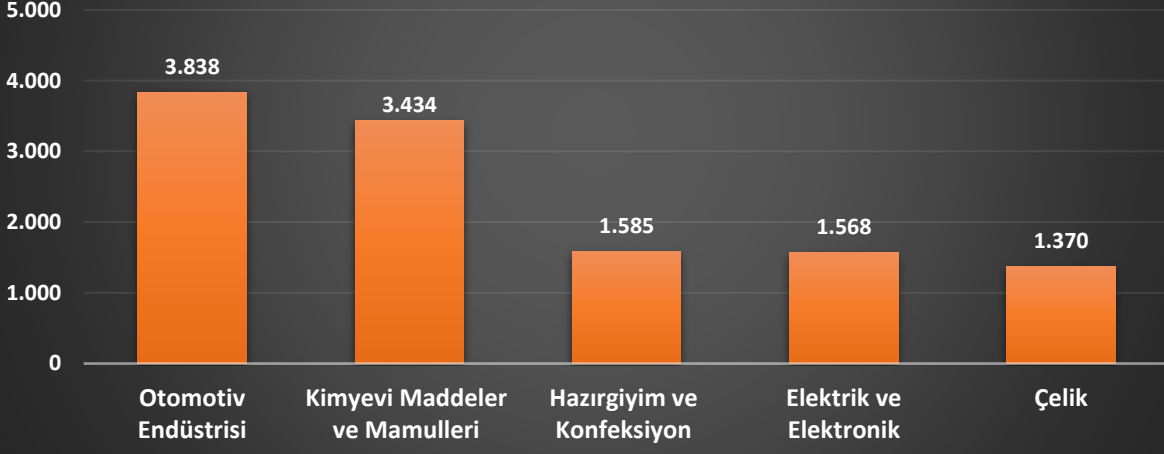
Gram Altın(₺)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

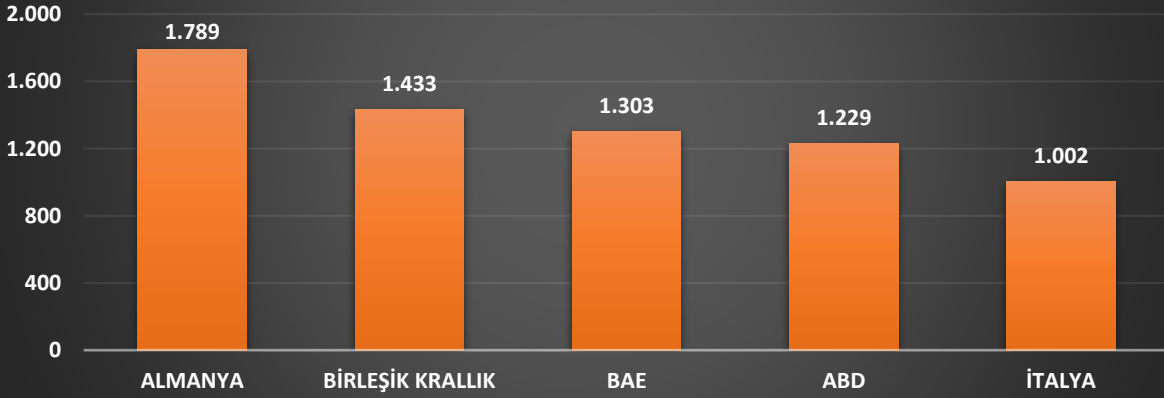
Türkiye'nin En Çok İhracat Yaptığı Sektörler, Temmuz 2025 (Milyon USD)

(Kaynak TİM, Özel Ticaret Sistemi)

Türkiye'nin, 2025 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracatı %11,0 oranında artarak 24,9 milyar dolar olurken, dış ticaret hacmi %7,8 oranında artarak 56,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Haziran ayında sektörlere göre ihracatta sırasıyla; Otomotiv Endüstrisi, Kimyevi Maddeler ve Mamulleri, Hazır Giyim ve Konfeksiyon, Elektrik ve Elektronik ve Çelik sektörleri yer almıştır.

Türkiye'nin En Çok İhracat Yaptığı Ülkeler, Temmuz 2025(Milyon USD)

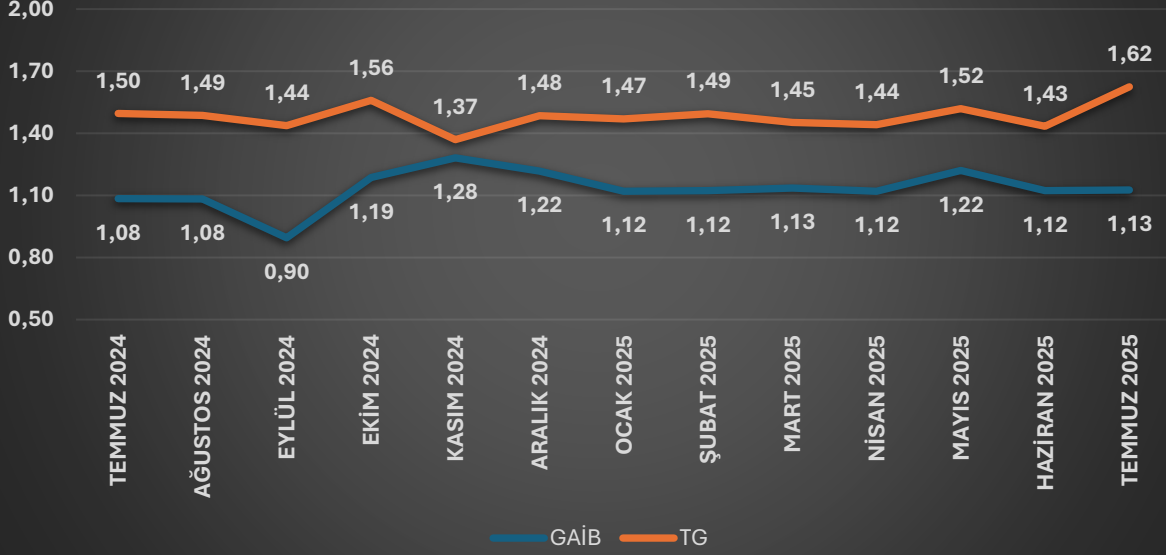
(Kaynak TİM, Özel Ticaret Sistemi)

Türkiye'nin Temmuz ayında en fazla ihracat yaptığı ülkeler sırasıyla; Almanya, Birleşik Krallık, BAE, ABD ve İtalya oldu.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

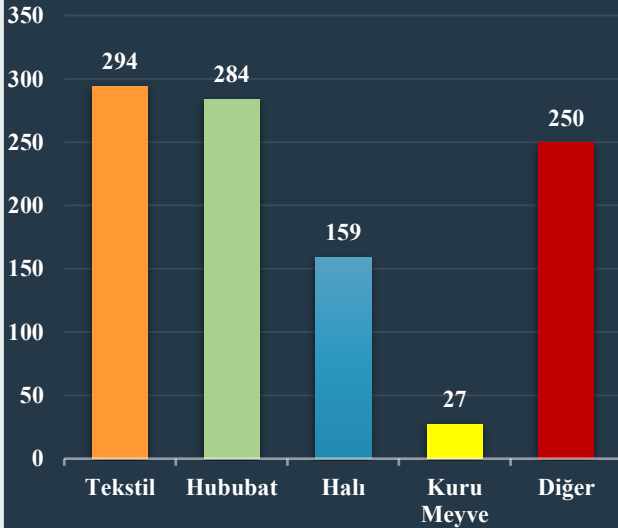
Temmuz 2025

Türkiye Geneli ve GAİB İhracat Birim Değer Karşılaştırması

Türkiye'nin Temmuz ayı ihracatı birim değeri incelendiğinde; Türkiye'ye kg başına 1,62 USD ödenirken, GAİB'in Temmuz ayı birim ihracat değeri incelendiğinde bu değer 1,13 USD olduğu görülmektedir.

Temmuz 2025 İhracat (Milyon USD)

Birliklerimizce 2025 yılı Temmuz ayında, 2024 yılının aynı ayına oranla %2,1'lik artışla **1 milyar 14 milyon 531 bin \$'lık** ihracat kayda alınmıştır.

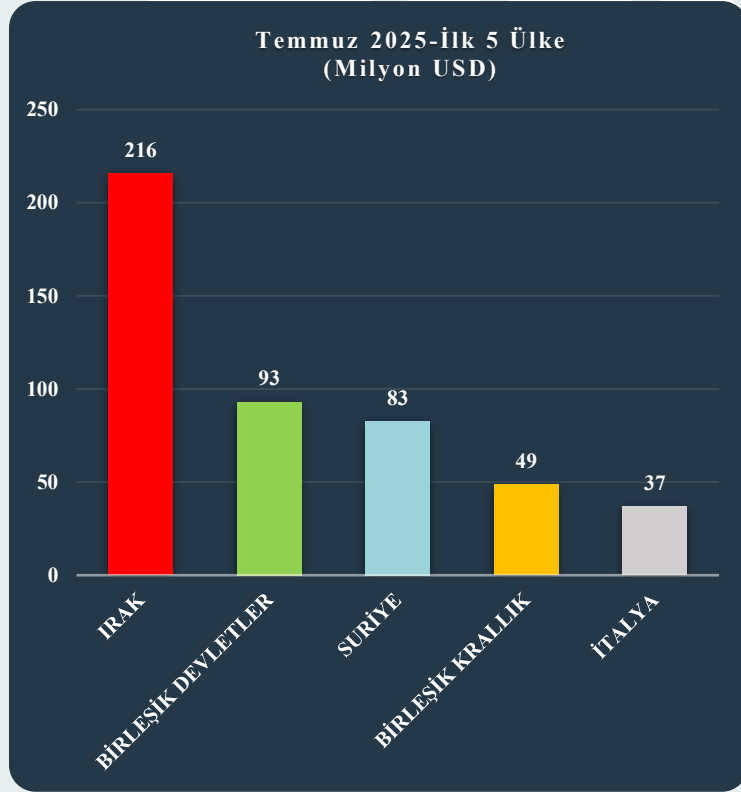
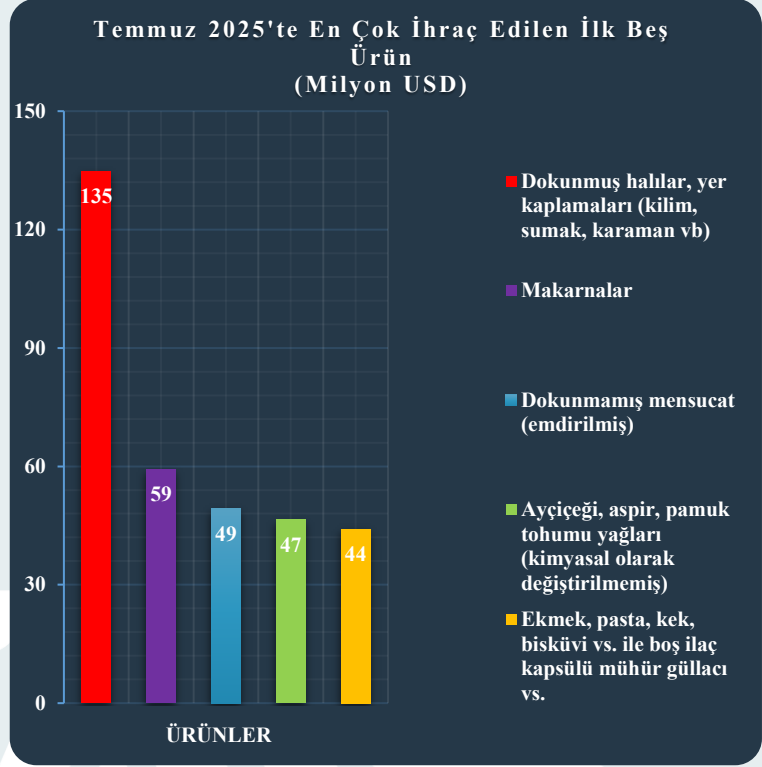
Birliklerimizce 2025 yılı Ocak-Temmuz döneminde, 2024 yılının aynı dönemine oranla %3,7'lik artışla toplam 6 milyar 756 milyon 810 bin \$'lık ihracat kayda alınmıştır.

GAİB, Temmuz ayında ülkemizden gerçekleştirilen ihracatın %4'üne imza atmıştır.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

Birliklerimizce Temmuz ayında en fazla ihracatı gerçekleştirilen ürün Dokunmuş halılar olurken, sırasıyla Makarnalar, Dokunmamış mensucat, Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları, ve Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. ve takip etmiştir.

Temmuz ayı itibari ile bölgemiz ihracatında öne çıkan ülkeler **Irak, ABD, Suriye, Birleşik Krallık ve İtalya** olmuştur. Bölgemiz ihracatında **Orta Doğu Ülkeleri %38,5** pay ile ilk sırada yer almakta, **Afrika Ülkeleri %16,9** pay ile ikinci ve **AB Ülkeleri %16,5** pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

➤ Bölge illerimizin ihracat performansı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

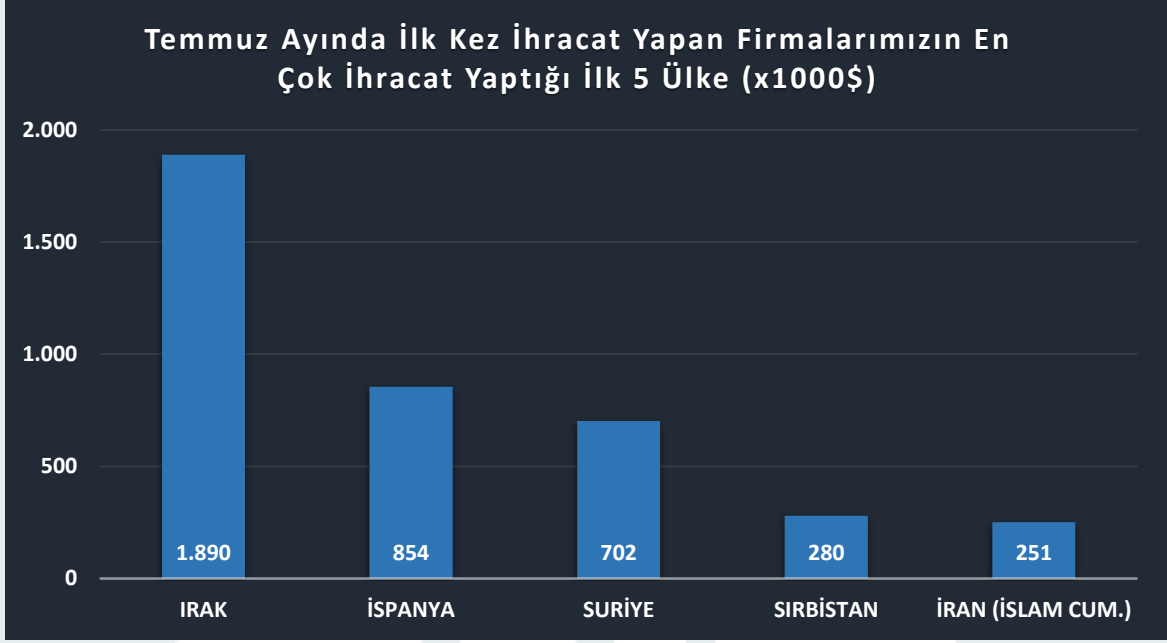
Temmuz 2025 İhracat Verileri					
İller	İhracat (FOB USD)	Beyanname Sayısı	İhracat Yapılan Ülke Sayısı	İhracat Yapan Firma Sayısı	İl Bazlı Sıralama
Gaziantep	866.144.040	16.795	175	1.762	6
Kahramanmaraş	108.356.544	2.059	85	231	22
Mardin	79.549.572	1.267	61	173	25
Diyarbakır	27.154.867	605	50	109	41
Malatya	26.476.200	475	80	96	43
Şanlıurfa	25.825.967	605	56	195	44
Kilis	12.519.236	243	23	48	51
Adıyaman	6.584.741	109	31	24	59

➤ Birliklerimizce en fazla tercih edilen teslimat şekli Mal Bedeli ve Navlun olurken en fazla tercih edilen ödeme şekli Mal Mukabili Ödeme olmuştur.

Teslimat Şekli	2025 Temmuz (Milyon USD)	Yüzde (%)	Ödeme Şekli	2025 Temmuz (Milyon USD)	Yüzde (%)
Mal bedeli ve navlun	343,6	33,87	Mal mukabili ödeme	621,7	61,28
Taşıyıcıya teslim	217,9	21,48	Peşin Ödeme	194,6	19,19
Fabrika çıkışında teslim	197,9	12,08	Vesaik Mukabili Ödeme	173,2	17,07
Gemi güvertesinde teslim	122,6	19,51	Akreditif	18,6	1,84
Mekânda Teslim	88,8	8,75	Vadeli Akreditif	4,9	0,48
Diğer	43,7	4,31	Diğer	1,5	0,15

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

- GAİB'ten bu ay ilk kez 85 firma uzun soluklu ihracat serüvenine başladı. Kendilerini tebrik ediyoruz. İlk kez ihracat yapan firmalarımızın en çok ihracat yaptıkları ülkeler yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Bu firmalarımız toplamda 3.9 Milyon USD'lik ihracat gerçekleştirmiştir.
- Temmuz ayında Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğimize yapılan Hususi Damgalı Yeşil Pasaport müracaatları arasından sonuçlandırılan başvuru sayısı 65 olmuştur. Böylelikle 2025 yılında 486 Yeşil Pasaport başvurusu tamamlanmış oldu.

GÜNEYDOĞU ANADOLU
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

- 2025 yılında Genel Sekreterliğimizce incelenen İhracata Yönelik Devlet Yardımları dosyalarına ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

5973 SAYILI KARAR	2025 Yılı (Kümülatif)	
	Kapanan Dosya Sayısı	Destek Tutarı (TL)
Yurt Dışı Fuar Desteği	271	105.285.349
Yurt İçi Fuar Desteği	288	60.952.928
Tasarım ve Ürün Geliştirme Projesi Desteği	13	1.516.774
E-İhracat Destekleri	5	13.533.023
Pazara Giriş Belgeleri	233	15.928.128
Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım	252	61.712.738
Yurtdışı Pazar Araştırması	4	179.268
Marka ve TURQUALITY® desteği	1.125	252.972.318
TOPLAM	2.191	512.080.526

GÜNEYDOĞU ANADOLU
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

GAİB'DEN GELİŞMELER

2 Temmuz- TİM Başkan Vekili ve Koordinatör Başkanımız Ahmet Fikret Kileci, Ticaret Bakanımız Prof. Dr. Ömer Bolat ve TİM Başkanımız Mustafa Gültepe'nin katılımlarıyla gerçekleşen “Haziran 2025 Dış Ticaret Rakamları Basın Açıklaması” programına katıldı.

2-4 Temmuz- Bursa'da gerçekleştirdiğimiz Doku Kumaş Tasarım Yarışması uygulamalı eğitim programı başarılı bir şekilde geçti. Finalistlerimize örme, baskı, dokuma tasarımcılığı ile ilgili eğitimler verip, fabrika ziyaretleri gerçekleştirdik.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

3 Temmuz- T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Akademisi bünyesinde 30 Haziran-04 Temmuz tarihlerinde Ankara’da düzenlenen “Turquality Destek Uzmanı Eğitimi Programı” kapsamında “Yurt dışı patent, faydalı model, endüstriyel tasarım tescili desteği” konulu eğitim sunumu Genel Sekreterliğimiz Turquality Şube Müdürü Serdar Sevgili gerçekleştirdi.

3 Temmuz- Halı İhracatçıları Birliğimizin Temmuz ayı Yönetim Kurulu Toplantısı Birlik Başkanımız Zeynal Abidin Kaplan ve Yönetim Kurulu üyelerimizin katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantıda Birliğimizin ilk 6 aylık ihracat performansı değerlendirildi.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

4 Temmuz- TİM koordinasyonunda yürütülen "Tekstil ve Hazır Giyim Sektörlerinde Kadının Desteklenmesi UR-GE Projesi" kapsamında düzenlenen İhtiyaç Analizi Kapanış Çalıştayı, TİM Başkan Vekilimiz Ahmet Fikret Kileci ve Ur-Ge kapsamında yer alan firma temsilcilerini katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirildi. Çalıştayda, 9 farklı ilden katılım sağlayan 30 firmaya proje sürecine dair bilgilendirme yapıldı.

Etkinlikte ayrıca, ihtiyaç analizi çıktılarının paylaşımı, proje genel değerlendirmesi, katılımcı firma görüşleri ile sürecin sonraki aşamalarına ilişkin paylaşımlarda bulunulurken firmalardan gelen sorular cevaplandı.

7 Temmuz- GAİB Hububat Birliğimizce 2-9 Ağustos tarihlerinde Vietnam ve Malezya'da düzenlenen sektörel ticaret heyeti programının hazırlıkları kapsamında gerçekleştirilen ön heyet ziyaretlerine Yönetim Kurulu Üyemiz Erhan Sayın ve GAİB Genel Sekreter Yardımcısı Ahmet Şahbudak katılım sağladı.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

8 Temmuz- Temmuz ayı Başkanlar Kurulu toplantısı Başkanlarımız ile Genel Sekreter ve Yardımcılarımızın katılımlarıyla gerçekleştirildi.

8 Temmuz- Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliğimizin Temmuz Ayı Yönetim Kurulu Toplantısı hizmet binamızda gerçekleşti. Birlik Başkanımız Ahmet Fikret Kileci başkanlığında gerçekleşen toplantıda, sektöre dair güncel durum ve gelişmeler değerlendirildi.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

8 Temmuz- Güneydoğu Anadolu Halı İhracatçı Birliğimizin maddi ve manevi desteği ile açılan ve Türkiye'nin alanında ilk ve tek lisans programı olan Halı Tasarımı Programı, ilk mezunlarını verdi. İlk öğrencilerini 2021-2022 öğretim yılında alan programın mezuniyet törenine Halı Birliğimizin Başkan Yardımcıları Adem Beğendi ve Bekir Şahan ile Yönetim Kurulu Üyelerimiz Halit Uzanır ve Mehmet Koca katılım sağladılar.

8 Temmuz- GAİB Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanımız Celal Kadooğlu, Gaziantep Üniversitesi Mühendislik Fakültesi 2024-25 Akademik Yılı Mezuniyet Törenine katılım sağladı.

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

9 Temmuz- Oniki Kurucusu Ziya Kızıltan, Taaf Medya Ajans Başkanı Abdurrahman Koçak ve Taaf Medya Ortağı ve Proje Yöneticisi Beste Özmmimar, Koordinatör Başkanımız Ahmet Fikret Kileci'yi ziyaret etti. Ziyaret esnasında eylül ayında Gaziantep'te yapılması planlanan E-İhracat Zirvesi'nin detayları konuşuldu.

17 Temmuz- Plastik ve Ambalaj ve Temizlik ve Kozmetik Sektörüne yönelik planlanan yurtdışı heyet faaliyetleri ve sektörün hedef pazarlarının belirlenmesi amacıyla düzenlenen Çalıştay, sektör temsilcilerinin katılımıyla GAİB hizmet binamızda gerçekleştirilmiştir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

30 Temmuz- Uludağ
Gümrük ve Dış Ticaret
Bölge Müdürlüğüne
atanan GAP Gümrük ve
Dış Ticaret Bölge Müdürü
Mehmet Tuncay Bayraktar
Birliğimize veda
ziyaretinde bulundu.
Bölgemize sunduğu
katkılar için kendisine
teşekkür eder, yeni
görevinde başarılar dileriz

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

AĞUSTOS EĞİTİM TAKVİMİ

5 AĞUSTOS
14:00-17:00

**Bireysel Kullanıcılar
için LinkedIn Rehberi**
Gökhan Çağatay

**E-Ticarette
Marka Yaratma**
Sevtaç Küçük

7 AĞUSTOS
14:00-17:00

12 AĞUSTOS
14:00-17:00

**E-Ticarette
Güvenlik ve Gizlilik**
Murat Öner

**İş Hayatında
Kurumsal İmaj Oluşturma**
Fatma Tapan

14 AĞUSTOS
14:00-17:00

19 AĞUSTOS
14:00-17:00

**İş Yaşam
Dengesini**
Selen Baranoğlu

**Dış Ticarette
Siber Güvenlik**
Umut Köksal

21 AĞUSTOS
14:00-17:00

26 AĞUSTOS
14:00-16:00

**Ofis Çalışanlarında Sık
Görülen Duruş Bozuklukları**
Zeynep İrtegin

**Yeşil Dönüşüm
Teşvikleri**
Gamze Satoğlu

28 AĞUSTOS
14:00-17:00

gaib.org.tr

Eğitimlerimiz ücretsiz
ve katılım belgelidir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Temmuz 2025

EYLÜL
EĞİTİM TAKVİMİ

2-4 EYLÜL
14:00-17:00

**Yapay Zeka ile Dış Ticaret
İstihbaratı (2 Oturum)**
Hakan Akın

**Yapay Zeka ile
İhracat Pazarlaması**
Ersan Erfürk

9 EYLÜL
14:00-17:00

11 EYLÜL
14:00-17:00

**İş Hayatını Yapay
Zeka ile Kolaylaştır**
Mustafa Çitak

**Uygulamalı Yapay Zeka
Atölyesi (4 Oturum)**
Harun Seyhan & Gökhan Çağatay

16-18-23-25
EYLÜL
14:00-17:00

30 EYLÜL
14:00-17:00

**ChatGpt ile
Excel Kullanımı**
Ömer Bağcı

gaib.org.tr

Eğitimlerimiz ücretsiz
ve katılım belgelidir.

Online eğitimlerimize <https://www.gaib.org.tr/tr/formlar/gaib-online-egitimleri-712.html> adresinden kaydolabilirsiniz.

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ